

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 9.2.2007
COM(2007) 51 final

2007/0022 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind protecția mediului prin dreptul penal

(prezentată de Comisie)

{SEC(2007) 160}

{SEC(2007) 161}

EXPUNERE DE MOTIVE

1) CONTEXTUL PROPUNERII

- **Motivele și obiectivele propunerii**

În vederea garantării unui nivel ridicat de protecție a mediului, obiectiv recunoscut de Tratatul CE [articolul 174 alineatul (2) CE], trebuie abordată problema din ce în ce mai importantă a infracțiunilor împotriva mediului.

Prezenta propunere înlocuiește propunerea de directivă a Parlamentului și a Consiliului privind protecția mediului prin dreptul penal [2001/0076(COD)], astfel cum a fost modificată după prima lectură a Parlamentului European, în vederea punerii în aplicare a concluziilor Curții Europene de Justiție din hotărârea acesteia din 13 septembrie 2005 (C-176/03, Comisie v Consiliu) care a anulat Decizia-cadru 2003/80/JAI privind protecția mediului prin dreptul penal.

Conform hotărârii respective, Comunitatea poate lua măsurile referitoare la dreptul penal al statelor membre pe care le consideră necesare pentru a asigura o eficiență maximă a normelor stabilite de aceasta cu privire la protecția mediului.

Comunitatea și statele membre au adoptat numeroase acte legislative care vizează protecția mediului. Cu toate acestea, diverse studii¹ arată că sancțiunile aplicate în prezent în statele membre nu sunt întotdeauna suficiente pentru o aplicare eficientă a politicii comunitare privind protecția mediului. Sancțiunile penale nu sunt în vigoare în toate statele membre pentru toate infracțiunile grave din domeniul protecției mediului, deși numai amenzile penale vor avea un efect descurajator suficient din mai multe motive:

În primul rând, impunerea de sancțiuni penale demonstrează o dezaprobare socială de natură diferită, din punct de vedere calitativ, în comparație cu sancțiunile administrative sau cu mecanismele de compensare din cadrul dreptului civil.

În al doilea rând, este posibil ca sancțiunile administrative sau alte sancțiuni financiare să nu fie descurajatoare în cazurile în care autorii infracțiunilor dispun de venituri reduse sau, din contră, de venituri foarte ridicate. În astfel de cazuri s-ar putea impune pedepse cu închisoarea.

În plus, mijloacele de cercetare și de urmărire penale (și cele de asistență juridică reciprocă între statele membre) sunt mai puternice decât instrumentele administrative sau de drept civil și pot îmbunătăți eficiența procedurilor respective.

În fine, faptul că ancheta a fost desfășurată de alte autorități decât autoritățile administrative care au acordat licențele de exploatare sau autorizațiile de poluare reprezintă o garanție suplimentară a imparțialității.

În afara faptului că tipul sancțiunilor aplicate diferă de la un stat membru la altul,

¹ Cele mai importante studii sunt disponibile pe site-ul Direcției-generale de mediu consacrat infracțiunilor împotriva mediului <http://ec.europa.eu/environment/crime/index.htm#studies>.

există, de asemenea, diferențe semnificative în ceea ce privește nivelul sancțiunilor care se aplică unor infracțiuni similare sau identice. Infracțiunile împotriva mediului sunt adesea de natură transfrontalieră sau au efecte transfrontaliere. AA pot astfel profita, în prezent, de diferențele care există între legislațiile statelor membre, pentru a obține beneficii. În consecință, problema trebuie abordată prin acțiuni la nivel comunitar.

- **Contextul general**

În 1998, Consiliul Europei a adoptat Convenția privind protecția mediului prin dreptul penal.

Consiliul European reunit la Tampere în octombrie 1999 a solicitat sporirea eforturilor pentru a stabili definiții, incriminări și sancțiuni comune pentru un număr limitat de sectoare în care se comit infracțiuni cu o importanță deosebită, inclusiv pentru infracțiunile împotriva mediului.

În februarie 2000, Regatul Danemarcei a prezentat o inițiativă referitoare la adoptarea unei decizii-cadru privind combaterea infracțiunilor grave în domeniul protecției mediului.

La data de 28 septembrie 2000, Consiliul Justiție și afaceri interne a recunoscut necesitatea stabilirii unui acquis în materie de infracțiuni împotriva mediului.

La data de 13 martie 2001, Comisia a adoptat o propunere de directivă privind protecția mediului prin dreptul penal. Directiva propusă avea ca obiectiv asigurarea unei aplicări mai eficiente a legislației comunitare privind protecția mediului, stabilind, la nivelul întregii Comunități, un set minim de infracțiuni.

Parlamentul European a adoptat un raport referitor la această propunere în urma unei prime lecturi la data de 8 aprilie 2002.

La data de 30 septembrie 2002, Comisia a adoptat o propunere modificată care includea o parte din amendamentele propuse de Parlamentul European.

Consiliul nu a discutat propunerea Comisiei, dar a adoptat, în schimb, Decizia-cadru 2003/80/JAI privind protecția mediului prin dreptul penal, la data de 27 ianuarie 2003, la inițiativa Danemarcei.

Curtea Europeană de Justiție a anulat această decizie-cadru pentru nerespectarea articolului 47 UE prin hotărârea din 13 septembrie 2005 (C-176/03), estimând că atât obiectivul, cât și conținutul articolelor 1-7 din decizia-cadru se referă în principal la protecția mediului și ar fi putut fi corect adoptate pe baza articolului 175 CE.

La data de 30 noiembrie 2005, Comisia a adoptat o comunicare prin care își prezintă punctul de vedere privind consecințele hotărârii din cazul C-176/03, subliniind necesitatea adoptării unei noi propuneri legislative privind infracțiunile împotriva mediului.

Având în vedere această hotărâre, este necesar ca propunerea din 2001 de directivă privind protecția mediului prin dreptul penal să fie retrasă și să se prezinte o nouă propunere care să includă conținutul articolelor 1-7 din decizia-cadru anulată. Anumite

infrafracțiuni vor trebui modificate, ținând cont de evoluțiile din legislația comunitară în materie de protecție a mediului. În plus, au fost introduse câteva elemente suplimentare considerate necesare pentru a asigura protecția eficientă a mediului, în special apropierea sancțiunilor aplicate pentru infracțiuni deosebit de grave privind mediul.

Ca urmare a cazului CEJ 176/03, Comisia își propune să prezinte, mai târziu în 2007, o propunere de directivă care să modifice Directiva 2005/35/CE privind poluarea cauzată de nave și introducerea unor sancțiuni în caz de încălcare.

- **Dispoziții în vigoare în domeniul propunerii**

Cu toate că legislația din domeniul protecției mediului impune ca în diverse cazuri statele membre să adopte sancțiuni descurajatoare, eficiente și proporționale pentru încălcarea legislației privind mediul, nu există dispoziții care să prevadă că statele membre au obligația de a stabili sancțiuni penale specifice pentru infracțiunile grave împotriva mediului.

- **Coerența cu alte politici și obiective ale Uniunii**

Directiva propusă respectă drepturile fundamentale, precum și principiile recunoscute de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Aceasta a fost elaborată ținând cont, în special, de principiile juridice enunțate în capitolul VI al Cartei și urmărește promovarea integrării, în cadrul politicilor comunitare, a unui nivel ridicat de protecție a mediului conform principiilor dezvoltării durabile prevăzute la articolul 37 din Cartă.

2) CONSULTAREA PĂRȚILOR INTERESATE ȘI EVALUAREA IMPACTULUI

- **Consultarea părților interesate**

Problema infracțiunilor împotriva mediului a fost discutată timp de mulți ani în diverse foruri internaționale și europene.

Comisia a organizat o conferință publică privind infracțiunilor împotriva mediului în noiembrie 2003 și a sprijinit un atelier pe această temă organizat de Institutul Regal de Afaceri Internaționale din Londra în 2002. În plus, au fost organizate reuniuni ale experților pe tema infracțiunii specifice constituite de comerțul ilicit cu specii pe cale de dispariție la Frankfurt, în 2001, și la Budapesta, în 2004.

Alte consultări ale părților interesate nu au fost considerate necesare și realizabile în acest caz. De la anularea Deciziei-cadru 2003/80/JAI de către Curtea Europeană de Justiție la 13 septembrie 2005, s-a produs un vid legislativ în domeniul infracțiunilor împotriva mediului, situație care trebuia remediată în cel mai scurt timp.

- **Colectarea și utilizarea cunoștințelor**

În ultimii ani, au fost organizate, pe această temă, diverse ateliere, conferințe și reuniuni ale experților care au oferit informații și au contribuit la elaborarea acestei propuneri.

- **Evaluarea impactului**

Pentru evaluarea impactului au fost luate în considerare diverse opțiuni: posibilitatea

de a nu întreprinde acțiuni la nivel UE, posibilitatea de a îmbunătăți cooperarea între statele membre prin inițiative voluntare, posibilitatea unei armonizări totale a legislației penale în domeniul mediului și, în fine, posibilitatea unei apropieri limitate a legislațiilor naționale în materie de infracțiuni împotriva mediului în statele membre.

Lipsa unei acțiuni sau o acțiune neobligatorie din partea legislatorului comunitar nu ar avea un impact pozitiv asupra nivelului de protecție a mediului și nu ar elimina dificultățile actuale în combaterea infracțiunilor împotriva mediului, care își au, în mare măsură, originea în diferențele dintre legislațiile statelor membre.

Armonizarea totală a legislației penale în materie de protecție a mediului ar depăși ceea ce este necesar și nu ar lua în considerare faptul că legislația penală națională este în continuare puternic influențată de valorile culturale proprii fiecărui stat membru, ceea ce impune o anumită flexibilitate în punerea în aplicare.

În ceea ce privește apropierea legislativă limitată, au fost luate în considerare trei măsuri posibile: elaborarea unei liste cu infracțiuni grave care să fie armonizate, armonizarea domeniului de aplicare a răspunderii persoanelor juridice și apropierea nivelurilor de sancțiuni pentru infracțiuni comise în circumstanțe agravante. În toate aceste trei cazuri, atât posibilul impact asupra nivelului de protecție a mediului, cât și cooperarea polițienească și judiciară au fost evaluate în mod pozitiv, în timp ce costurile pentru mediul de afaceri și sarcina autorităților publice ar fi ne semnificative.

Raportul de evaluare a impactului este disponibil pe site-ul http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

3) ELEMENTELE LEGISLATIVE ALE PROPUNERII

- **Rezumatul acțiunii propuse**

Directiva propusă stabilește un set minim de infracțiuni grave împotriva mediului care ar trebui considerate de natură penală pe întreg teritoriul Comunității atunci când sunt comise intenționat sau cel puțin printr-o neglijență gravă. Participarea și instigarea la astfel de activități ar trebui, de asemenea, considerate infracțiuni. Domeniul de aplicare a răspunderii persoanelor juridice este definit în detaliu.

Infracțiunile ar trebui pedepsite prin sancțiuni penale eficiente, proporționale și descurajatoare pentru persoanele fizice, în timp ce pentru persoanele juridice se vor aplica sancțiuni penale sau de altă natură.

Pentru infracțiunile comise în anumite circumstanțe agravante, spre exemplu cele care au produs un rezultat deosebit de grav sau cele care implică organizații criminale, nivelul minim al sancțiunilor maxime pentru persoane fizice și juridice va face, de asemenea, obiectul apropierii.

- **Temei legal**

Dispozițiile acestei directive se referă la protecția mediului. În consecință, articolul 175 alineatul (1) din Tratatul CE a fost ales ca temei legal.

- **Principiul subsidiarității**

Principiul subsidiarității se aplică în măsura în care propunerea nu implică o competență exclusivă a Comunității.

Obiectivele propunerii nu pot fi realizate într-o măsură suficientă de statele membre din următoarele motive.

Sancțiuni mai stricte la nivel de state membre individuale nu ar soluționa problema în mod eficient deoarece autorii infracțiunilor ar putea ocoli cu ușurință acele state membre operând din locuri unde se aplică o legislație mai permisivă.

O acțiune la nivel comunitar ar realiza într-o mai mare măsură obiectivele propunerii din următoarele motive.

Propunerea va oferi un standard minim la nivel comunitar al elementelor care constituie infracțiuni extrem de grave împotriva mediului, un domeniu similar de aplicare a răspunderii persoanelor juridice și va stabili niveluri de sancțiuni pentru infracțiunile grave din domeniul protecției mediului. Acest lucru va garanta o abordare similară a cazurilor grave de infracțiuni împotriva mediului în toate statele membre și îi va împiedica pe autorii infracțiunilor să profite de diferențele existente între legislațiile naționale. Se va facilita, de asemenea, cooperarea între statele membre în cazurile cu implicații transfrontaliere.

Politica UE privind protecția mediului trebuie pusă în aplicare pe deplin pe întreg teritoriul Comunității, ceea ce necesită o aplicare a sancțiunilor.

Infracțiunile împotriva mediului au de obicei implicații transfrontaliere, deoarece implică adesea activități transfrontaliere și au efecte transfrontaliere, cum ar fi poluarea mediului.

Directiva propusă nu stabilește decât un nivel minim de armonizare în materie de activități care ar trebui considerate infracțiuni și apropie nivelurile minime ale sancțiunilor care ar trebui aplicate în cazurile cele mai grave, și anume atunci când infracțiunea produce un rezultat deosebit de grav sau este comisă în circumstanțe agravante.

Propunerea respectă, astfel, principiul subsidiarității.

- **Principiul proporționalității**

Propunerea respectă principiul proporționalității din următoarele motive:

Acțiunea aleasă se prezintă sub forma unei directive, care oferă statelor membre un nivel ridicat de flexibilitate în ceea ce privește punerea în aplicare. Conform articolului 176 CE, statele membre pot menține sau introduce măsuri mai stricte decât cele prevăzute de directivă. Spre exemplu, acestea pot stabili infracțiuni suplimentare, extinde nivelul culpabilității penale la simpla neglijență și/sau adăuga tipuri suplimentare și niveluri mai ridicate ale sancțiunilor.

Punerea în aplicare a directivei nu presupune sarcini financiare și administrative semnificative deoarece statele membre dispun deja de un drept penal și de structuri judiciare. Sarcini suplimentare ar putea reveni statelor membre în urma unei potențiale creșteri a numărului urmăririlor și procedurilor penale, dar, în același timp, efectul descurajator al sancțiunilor mai stricte ar trebui să reducă infracțiunile comise, diminuând astfel numărul procedurilor penale pe termen lung.

- **Alegerea instrumentelor**

Instrumentul propus: directivă.

Alte mijloace nu ar fi adecvate din următoarele motive:

Directiva este instrumentul adecvat pentru această acțiune deoarece acesta prevede un standard minim obligatoriu pentru protecția mediului prin dreptul penal, oferind totodată statelor membre flexibilitate în transpunerea directivei în legislația penală națională.

4) **INCIDENȚĂ BUGETARĂ**

Propunerea nu are nicio incidență asupra bugetului comunitar.

5) **INFORMAȚII SUPLIMENTARE**

- **Tabel de corespondență**

Statele membre trebuie să comunice Comisiei textul dispozițiilor naționale prin care se transpune directiva, împreună cu un tabel de concordanță între aceste dispoziții și prezenta directivă.

- **Spațiul Economic European**

Actul propus prezintă interes pentru SEE și ar trebui, astfel, extins la Spațiul Economic European.

- **Explicarea detaliată a propunerii**

1. Definiția infracțiunilor

Definiția infracțiunilor corespunde în mare măsură definițiilor prevăzute de Decizia-cadru 2003/80/JAI, luând în același timp în considerare unele amendamente aduse de Parlamentul European la textul inițial al propunerii de directivă și acceptate de Comisie în urma unei prime lecturi.

Majoritatea infracțiunilor depind de rezultatul activităților, și anume de faptul că dăunează sau riscă să dăuneze grav persoanelor sau mediului.

Toate infracțiunile, cu excepția uneia, presupun comiterea de acte „ilicite”, termenul „ilicit” fiind definit ca o încălcare a legislației comunitare sau a legislației statelor membre, a regulamentelor administrative sau a deciziilor unei autorități competente în domeniul protecției mediului. În ceea ce privește singura infracțiune autonomă,

articolul 3 litera (a), rezultatul acesteia, și anume decesul sau vătămarea corporală gravă a unei persoane, este atât de grav încât condiția de act ilicit nu mai este necesară pentru a justifica natura penală.

Spre deosebire de decizia-cadru, propunerea face referire, în secțiunea consacrată infracțiunilor [articolul 3 literele (a) și (b)], la „materii” în loc de „substanțe”, primul termen fiind mai general. În consecință, Comisia a respins deja un amendament al Parlamentului European la propunerea de directivă inițială.

În concordanță cu propunerea inițială, a fost adăugată o infracțiune suplimentară privind deteriorarea semnificativă ilicită a unui habitat protejat. În plus, a fost adăugată o infracțiune specifică privind transportul ilicit de deșuri care ține cont de noua legislație comunitară. Transportul ilicit de deșuri ar trebui considerat infracțiune numai în cazurile grave, și anume atunci când este realizat într-o cantitate care nu poate fi neglijată și în scopuri lucrative.

Câtorva infracțiuni le sunt asociate termeni vagi, cum ar fi „daune semnificative” sau „vătămare gravă”. Acești termeni nu sunt definiți, iar interpretarea lor rămâne la latitudinea statelor membre, în funcție de tradițiile și sistemul juridic al fiecăruia.

Actul descris va fi considerat infracțiune în cazul în care a fost comis în mod intenționat sau cel puțin prin neglijență gravă, inclusiv participarea sau instigarea la acesta.

2. Răspunderea persoanelor juridice

După cum este precizat în decizia-cadru, statele membre ar trebui să se asigure că persoanele juridice pot răspunde pentru infracțiunile comise în beneficiul lor de către anumite persoane care au acționat în numele lor sau cărora li s-au creat condițiile de acțiune datorită lipsei de supraveghere sau control.

Nu se precizează dacă răspunderea persoanelor juridice este sau nu de natură penală. În consecință, statele membre ale căror legislații naționale nu recunosc răspunderea penală a persoanelor juridice nu sunt obligate să își modifice sistemul național.

3. Sancțiuni

Sancțiunile aplicate pentru infracțiuni împotriva mediului trebuie să fie eficiente, proporționale și descurajatoare, atât în ceea ce privește persoanele fizice, cât și cele juridice.

În plus față de aceste cerințe, diferențele actuale semnificative între sancțiunile aplicate prin legislația națională a statelor membre necesită, cel puțin pentru cazurile extrem de grave, o apropiere a nivelurilor sancțiunilor în funcție de gravitatea infracțiunii. În lipsa unei astfel de apropieri, autorii infracțiunilor ar putea profita de lacunele din legislațiile naționale ale statelor membre.

Circumstanțele agravante pentru care este prevăzută apropierea sancțiunilor sunt: rezultatul deosebit de grav al unei infracțiuni, cum ar fi decesul sau vătămarea corporală gravă a unei persoane, daunele semnificative aduse mediului sau comiterea infracțiunii în cadrul unei organizații criminale. Aceste circumstanțe sunt deja

considerate, în general, deosebit de grave în legislațiile penale naționale din statele membre și fac deja obiectul altor instrumente comunitare.

În ceea ce privește pedeapsa cu închisoarea, apropierea propusă pe baza unei grile cu trei niveluri corespunde concluziilor Consiliului „Justiție și afaceri interne” reunit la 25-26 aprilie 2002. Grila depinde de elementul moral (neglijență gravă sau intenție) și de circumstanțele agravante respective. Sistemul de amenzi care se aplică persoanelor juridice este bazat, de asemenea, pe o abordare pe trei niveluri conformă cu cea stabilită de Consiliul „Justiție și afaceri interne” pentru pedepsele cu închisoarea. Limitele cuantumului amenzilor pentru persoanele juridice sunt similare cu cele aprobate de Consiliu în Decizia-cadru 2005/667/JAI privind poluarea cauzată de nave.

Se sugerează sancțiuni alternative atât pentru persoanele fizice, cât și pentru persoanele juridice. Aceste sancțiuni se pot dovedi, în numeroase cazuri, mai eficiente decât pedeapsa cu închisoarea sau amenzile și includ obligația de a repara daunele ecologice, punerea sub supraveghere judiciară, interdicția de a desfășura activități comerciale sau publicarea deciziilor judiciare.

Cu toate că, în multe cazuri, confiscarea obiectelor care au legătură cu infracțiunea va fi un instrument esențial, includerea unei dispoziții specifice nu a fost considerată necesară deoarece majoritatea infracțiunilor grave împotriva mediului intră în domeniul de aplicare a Deciziei-cadru 2005/212/JAI privind confiscarea produselor, instrumentelor și bunurilor având legătură cu infracțiunea.

4. Perioada de punere în aplicare

Statele membre beneficiază de o perioadă de punere în aplicare de [18] luni, având în vedere faptul că articolele 3, 4 și 6 reiau în mare măsură conținutul articolelor 2-6 din Decizia-cadru 2003/80/JAI care a fost anulată. Perioada de punere în aplicare pentru această decizie-cadru s-a încheiat la 27 ianuarie 2005, astfel încât statele membre vor fi pus deja în aplicare, în mare măsură, prezenta directivă.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind protecția mediului prin dreptul penal

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 175 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European³

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁴,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat⁵,

întrucât:

- (1) În conformitate cu articolul 174 alineatul (2) din tratat, politica de mediu comunitară trebuie să urmărească asigurarea unui nivel ridicat de protecție.
- (2) Comisia este preocupată de creșterea numărului de infracțiuni împotriva mediului și de efectele acestora, care se extind din ce în ce mai mult în afara granițelor statelor în care acestea sunt comise. Astfel de infracțiuni reprezintă o amenințare împotriva mediului și necesită prin urmare un răspuns adecvat.
- (3) Experiența a demonstrat că sistemele de sancțiuni existente nu au fost suficiente pentru a garanta respectarea în totalitate a legislației privind protecția mediului. O astfel de respectare poate și trebuie să fie consolidată prin aplicarea de sancțiuni penale, care demonstrează o dezaprobare socială de natură diferită din punct de vedere calitativ în comparație cu sancțiunile administrative sau cu un mecanism de compensare din dreptul civil.
- (4) Norme comune privind sancțiunile penale dau posibilitatea folosirii unor metode de investigație și de asistență pe teritoriul statelor membre și între acestea mai eficiente decât cele care sunt disponibile în cadrul cooperării administrative.

² JO C [...], [...], p. [...]

³ JO C [...], [...], p. [...]

⁴ JO C [...], [...], p. [...]

⁵ JO C [...], [...], p. [...]

- (5) Încredințând autorităților judiciare, și nu celor administrative, sarcina de a aplica sancțiunile, responsabilitatea de a investiga și asigura respectarea reglementărilor în domeniul protecției mediului revine unor autorități independente de cele care acordă licențele de exploatare și autorizațiile de deversare.
- (6) Pentru a realiza o protecție eficientă a mediului, este deosebit de importantă introducerea unor sancțiuni mai descurajatoare pentru activitățile care dăunează mediului, care provoacă de obicei sau care pot provoca daune semnificative privind aerul, inclusiv stratosfera, solurile, apele, animalele sau plantele, inclusiv în materie de conservare a speciilor.
- (7) Nerespectarea unei obligații legale de acțiune poate avea același efect ca un comportament activ și ar trebui, prin urmare, să facă la rândul său obiectul unor sancțiuni corespunzătoare.
- (8) În consecință, un astfel de comportament ar trebui considerat infracțiune pe întreg teritoriul Comunității în cazul în care este comis intenționat sau prin neglijență gravă.
- (9) În vederea asigurării unei protecții eficiente a mediului, participarea sau instigarea la astfel de activități ar trebui, de asemenea, considerată infracțiune.
- (10) Activitățile care dăunează mediului ar trebui pedepsite prin sancțiuni penale eficiente, proporționale și descurajatoare, aplicabile inclusiv persoanelor juridice pe întreg teritoriul Comunității, deoarece infracțiunile împotriva mediului sunt în mare măsură comise în interesul sau în beneficiul persoanelor juridice.
- (11) În plus, având în vedere diferențele semnificative între nivelurile sancțiunilor aplicate în statele membre este necesar să se prevadă, în anumite cazuri, o apropiere a nivelurilor respective în funcție de gravitatea infracțiunii.
- (12) Această apropiere este deosebit de importantă în cazul în care infracțiunile au rezultate grave sau sunt comise în cadrul unor organizații criminale care au un rol semnificativ în infracțiunile împotriva mediului.
- (13) Având în vedere că această directivă prevede norme minime, statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai stricte referitoare la protecția eficientă a mediului prin dreptul penal.
- (14) Statele membre ar trebui să informeze Comisia cu privire la punerea în aplicare a prezentei directive pentru ca aceasta să poată evalua efectele prezentei directive.
- (15) Întrucât obiectivul acțiunii ce urmează a fi întreprinsă, și anume asigurarea unei protecții a mediului mai eficiente, nu poate fi îndeplinit în suficientă măsură de statele membre și poate, prin urmare, fi realizată mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la același articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor respective.
- (16) Prezentul act respectă drepturile și principiile fundamentale recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1
Obiectul

Prezenta directivă stabilește măsuri de natură penală pentru a asigura o protecție a mediului mai eficientă.

Articolul 2
Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „ilicit” reprezintă încălcarea legislației comunitare sau a unei legi, a unei dispoziții administrative sau a deciziei unei autorități naționale competente a unui stat membru în domeniul protecției mediului.
- (b) „persoană juridică” reprezintă orice entitate legală care deține acest statut în legislația națională în vigoare, cu excepția statelor sau a altor organisme publice care acționează în exercițiul drepturilor suverane ale acestora, precum și a organizațiilor internaționale publice.

Articolul 3
Infrațiuni

Statele membre se asigură că următoarele acte constituie infrațiuni, în cazul în care sunt comise intenționat sau cel puțin prin neglijență gravă.

- (a) deversarea, emiterea sau introducerea unei cantități de materii sau de radiații ionizante în aer, sol sau apă, care provoacă decesul sau vătămarea gravă a unei persoane;
- (b) deversarea, emiterea sau introducerea în mod ilicit a unei cantități de materii sau de radiații ionizante în aer, sol sau apă, care provoacă sau poate provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane sau daune semnificative privind calitatea aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;
- (c) tratarea ilicită, inclusiv eliminarea și depozitarea, transportul, exportul sau importul de deșeuri, inclusiv de deșeuri periculoase, care provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane sau daune semnificative privind calitatea aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;
- (d) exploatarea ilicită a unei uzine unde se desfășoară o activitate periculoasă sau unde sunt depozitate substanțe sau preparate periculoase și care, în exteriorul uzinei, provoacă sau poate provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane sau daune semnificative privind calitatea aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;

- (e) transportul ilicit de deșeuri astfel cum este definit în articolul 2 alineatul (35) din Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului⁶ în scopuri lucrative și într-o cantitate care nu poate fi neglijată, fie că transportul este realizat printr-o singură operație sau prin mai multe operații care par să fie legate;
- (f) fabricarea, tratarea, depozitarea, folosirea, transportul, exportul sau importul în mod ilicit de materiale nucleare sau de alte substanțe radioactive periculoase, care provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane sau daune semnificative privind calitatea aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;
- (g) posesia, obținerea, vătămarea, uciderea sau comerțul ilicite cu sau de specimene din speciile de floră și faună sălbatică protejate, precum și de părți sau derivate din acestea;
- (h) deteriorarea semnificativă ilicită a unui habitat protejat;
- (i) comerțul sau folosirea în mod ilicit de substanțe care epuizează stratul de ozon.

Articolul 4 Participare și instigare

Statele membre se asigură că participarea sau instigarea la actele menționate la articolul 3 constituie o infracțiune.

Articolul 5 Sanțiuni

1. Statele membre se asigură de aplicarea unor sancțiuni penale eficiente, proporționale și descurajatoare pentru comiterea infracțiunilor menționate la articolele 3 și 4.
2. Statele membre se asigură de aplicarea unei pedepse maxime de cel puțin 1-3 ani de închisoare pentru comiterea infracțiunilor menționate la articolul 3 literele (b)-(h) în cazul în care infracțiunea este comisă prin neglijență gravă și provoacă daune semnificative privind aerul, solurile, apele, animalele sau plantele.
3. Statele membre se asigură de aplicarea unei pedepse maxime de cel puțin 2-5 ani de închisoare pentru comiterea următoarelor infracțiuni:
 - (a) infracțiunea menționată la articolul 3 litera (a), în cazul în care infracțiunea este comisă prin neglijență gravă;
 - (b) infracțiunile menționate la articolul 3 literele (b)-(f), în cazul în care infracțiunea este comisă prin neglijență gravă și provoacă decesul sau vătămarea gravă a unei persoane;

⁶ JO L 190, 12.7.2006, p. 1.

- (c) infracțiunile menționate la articolul 3 literele (b)-(h), în cazul în care infracțiunea este comisă intenționat și provoacă daune semnificative aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;
 - (d) infracțiunile menționate la articolul 3, în cazul în care infracțiunea este comisă în cadrul unei organizații criminale în înțelesul Deciziei-cadru [... privind lupta împotriva criminalității organizate]⁷;
4. Statele membre se asigură de aplicarea unei pedepse maxime de cel puțin 5-10 ani de închisoare pentru comiterea următoarelor infracțiuni:
- (a) infracțiunea menționată la articolul 3 litera (a), în cazul în care infracțiunea este comisă intenționat;
 - (b) infracțiunile menționate la articolul 3 literele (b)-(f), în cazul în care infracțiunea este comisă intenționat și provoacă decesul sau vătămarea gravă a unei persoane;
5. Sancțiunile penale prevăzute în prezentul articol pot fi însoțite de alte sancțiuni sau măsuri, și anume:
- (a) interdicția pentru o persoană fizică de a întreprinde o activitate care necesită o autorizație sau o aprobare oficială sau de a fonda, gestiona sau conduce o întreprindere sau o fundație, în cazul în care faptele pentru care a fost condamnată prezintă un risc important de repetare a aceluiași tip de activitate infracțională;
 - (b) publicarea deciziei judiciare cu privire la condamnare sau la orice sancțiuni sau măsuri aplicate;
 - (c) obligația de a repara daunele ecologice.

Articolul 6
Răspunderea persoanelor juridice

1. Statele membre se asigură că persoanele juridice pot fi considerate răspunzătoare pentru infracțiunile menționate la articolul 3, în cazul în care aceste infracțiuni au fost comise în beneficiul lor de orice persoană care a acționat fie individual, fie în calitate de membru al unui organ al persoanei juridice și care deține o poziție de conducere în cadrul persoanei juridice, pe baza:
- (a) unei împuterniciri din partea persoanei juridice, sau
 - (b) unei puteri de a lua decizii în numele persoanei juridice, sau
 - (c) unei puteri de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

⁷ JO L [...], de [...], p. [...].

Statele membre se asigură, de asemenea, că persoanele juridice pot fi considerate răspunzătoare pentru implicarea lor în comiterea infracțiunilor menționate la articolul 3, în calitate de complici sau instigatori.

2. Statele membre se asigură, de asemenea, că o persoană juridică poate fi considerată răspunzătoare în cazul în care lipsa supravegherii sau controlului din partea unei persoane menționate la alineatul (1) a făcut posibilă comiterea infracțiunii menționate la articolul 3 de către o persoană supusă autorității acesteia, în beneficiul persoanei juridice respective.
3. Răspunderea unei persoane juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) nu exclude procedurile penale împotriva persoanelor fizice care sunt implicate în infracțiunile menționate la articolul 3 în calitate de autori, instigatori sau complici.

Articolul 7

Sanctiuni aplicate persoanelor juridice

1. Statele membre se asigură de aplicarea unor sancțiuni eficiente, proporționale și descurajatoare persoanelor juridice considerate răspunzătoare pentru o infracțiune în conformitate cu articolul 6, sancțiuni care includ amenzi penale sau administrative.
2. Amenzile prevăzute la alineatul (1) se ridică la o valoare maximă de:
 - (a) cel puțin 300 000 - 500 000 EUR în cazurile în care o infracțiune menționată la articolul 3 literele (b)-(h) este comisă prin neglijență gravă și provoacă daune semnificative aerului, solurilor, apelor, animalelor sau plantelor;
 - (b) cel puțin 500 000 - 750 000 EUR în cazurile în care:
 - (i) infracțiunea menționată la articolul 3 litera (a) este comisă prin neglijență gravă, sau
 - (ii) o infracțiune menționată la articolul 3 literele (b)-(h):
 - este comisă prin neglijență gravă și provoacă decesul sau vătămarea gravă a unei persoane, sau
 - este comisă intenționat și provoacă daune semnificative privind aerul, solurile, apele, animalele sau plantele, sau
 - (iii) o infracțiune menționată la articolul 3 este comisă intenționat în cadrul unei organizații criminale în înțelesul Deciziei-cadru [... privind lupta împotriva criminalității organizate];
 - (c) cel puțin 750 000 - 1 500 000 EUR în cazurile în care:
 - (i) o infracțiune menționată la articolul 3 litera (a) este comisă intenționat, sau
 - (ii) o infracțiune menționată la articolul 3 literele (b)-(f) este comisă intenționat și provoacă decesul sau vătămarea gravă a unei persoane.

Statele membre pot aplica un sistem potrivit căruia amenda să fie proporțională cu cifra de afaceri a persoanei juridice, cu avantajul financiar obținut sau preconizat în urma comiterii infracțiunii sau cu orice altă valoare care să indice situația financiară a persoanei juridice, cu condiția ca un astfel de sistem să permită amenzi maxime, cel puțin egale cu valoarea minimă a amenzilor maxime. Statele membre informează Comisia despre intenția lor de a pune în aplicare directiva conform unui astfel de sistem.

3. Statele membre care nu au adoptat moneda euro aplică rata de schimb dintre moneda euro și moneda lor națională, astfel cum a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la data de [...].
4. Sancțiunile prevăzute de prezentul articol pot fi însoțite de alte sancțiuni sau măsuri, în special:
 - (a) obligația de a repara daunele ecologice;
 - (b) excluderea de la dreptul de a primi beneficii sau ajutoare publice;
 - (c) interdicția temporară sau permanentă de a practica activități industriale sau comerciale;
 - (d) punerea sub supraveghere judiciară;
 - (e) un ordin judiciar de lichidare;
 - (f) obligația de a adopta măsuri specifice în vederea eliminării consecințelor unor acte similare celor care au stat la baza răspunderii penale;
 - (g) publicarea deciziei judiciare cu privire la condamnare sau la orice sancțiuni sau măsuri aplicate.

Articolul 8 Raportare

Până la data de ... cel târziu și, ulterior, la fiecare trei ani, statele membre transmit Comisiei informații referitoare la punerea în aplicare a directivei, sub forma unui raport.

Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului un raport întocmit pe baza acestor raporturi.

Articolul 9 Transpunere

1. Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la data de [...] cel târziu. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la textele acestor acte și la tabelul de corespondență între aceste acte și prezenta directivă.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 10
Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a 20-a zi după publicarea ei în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Articolul 11
Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European,
Președintele

Pentru Consiliu,
Președintele